

Актуелна епидемиолошка ситуација малих богиња (морбила) у Републици Србији

Укупно је регистровано 19 случајева морбила закључно са 27.1.2023. године.

Потврђене су морбиле код 18 особа са територије Смедерева у Референтној лабораторији Института за вирусологију, вакцине и серуме „Торлак“. Ради се о дванаест невакцинисаних особа (испод две године живота) и шест одраслих особа са непознатим и непотпуним вакциналним статусом. Поред тога, једна оболела одрасла особа је породични контакт са лабораторијски потврђеним случајем. Компликација у виду упале плућа била је присутна код двоје оболеле деце.

Дана 12.1.2023. године Завод за јавно здравље Пожаревац је пријавио епидемију у Смедереву. Епидемиолошка служба Завода спроводи епидемиолошко истраживање и координира мерама спречавања ширења болести.

Од 11.1.2023. године на снази су поштрене мере епидемиолошког надзора над малим богињама на територији Републике Србије у складу са Планом активности за одстрањивање ове болести у земљи (пријава сумње, лабораторијска дијагностика, изолација и лечење оболелих, здравствени надзор, епидемиолошки надзор, вакцинација невакцинисаних и непотпуно вакцинисаних лица, вакцинација осетљивих лица из контакта унутар 72 сата).

Имајући у виду наведене околности, период заразности, сезоност, остварене контакте, мере поштреног надзора треба спроводити до даљњег, односно најмање до истека периода двоструке максималне инкубације од последњег регистрованог случаја, а у складу са проценом епидемиолошке ситуације у жаришту епидемије, односно на територији Републике.

Пандемија COVID-19, односно примена медицинских и немедицинских мера превенције, несумњиво је утицала и на кретање других заразних болести, укључујући и мале богиње, на територији Европе. Према подацима СЗО, односно ECDC, бележи се пораст броја случајева морбила током 2022. године у односу на 2021. годину. Закључно са септембром прошле године, регистровано је 555 случајева морбила у 27 земаља Европе (у 10 је регистровано око 90% свих случајева), док је 2021. године регистровано 160 случајева. Међу оболелима није било хоспитализованих, ни умрлих. Према подацима ECDC, од почетка 2023. године региструју се оболели у Немачкој и Италији.

За време трајања пандемије у скоро четвртини земаља света је прекидана или одлагана имунизација ММР вакцином, а у великом броју земаља дошло је до значајног пада обухвата. Током 2020. и 2021. године у Србији су регистроване најниже вредности обухвата ММР вакцином у последњих двадесет година. Обухват овом вакцином у другој години живота у 2020. години износио је 78,1%, а у 2021. години свега 74,8%. Обухват другом дозом, пре уписа у први разред основне школе, у 2021. години износио је 85,8%. Прикупљање података о обухвату ММР вакцином у 2022. години је у току. Циљне вредности обухвата свим вакцинама износе 95%.

У последњој епидемији малих богиња у Србији, током 2017. и 2018. године регистровано је око 5800 оболелих, од којих је 93% било невакцинисано, непотпуно вакцинисано или са непознатим вакциналним статусом. Једна трећина оболелих била је хоспитализована због тежине клиничке слике праћене компликацијама. У овој епидемији регистровано је 15 смртних исхода међу којима је било четворо деце млађе од пет година.